

ด่วนที่สุด

ที่ พน ๐๖๐๐/๒๖๔

สคค 1/314.7

ว ๓๑58

ท.๑๐๖.

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

รหัสเรื่อง : ส17208

วันที่ : ๑9447/58

วันที่ : 07 ต.ค. 58 เวลา : 10:35

กระทรวงพลังงาน

ศูนย์เอนเนอร์ยี คอมเพล็กซ์ อาคารบี

ถนนวิภาวดีรังสิต กรุงเทพฯ ๑๐๙๐๐

๒

ตุลาคม ๒๕๕๘

1/314-7
วันที่ 7 ต.ค. 58
หน้า 254

เรื่อง นโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษในรูปแบบคลัสเตอร์

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๖/ว(ล) ๓๒๘๗๗
ลงวันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๕๘

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ขอให้กระทรวงพลังงานเสนอความเห็นในส่วนที่เกี่ยวข้อง เรื่อง นโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษในรูปแบบคลัสเตอร์ เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงพลังงาน ได้พิจารณาในเรื่องดังกล่าวข้างต้นแล้ว เห็นด้วยกับหลักการและแนวทางของนโยบายเศรษฐกิจพิเศษในรูปแบบคลัสเตอร์ (ข้อ ๔.๒ การกำหนดคลัสเตอร์เป้าหมายระยะแรก) และมีความเห็นประเด็นต่าง ๆ เพิ่มเติม ดังนี้

๑. โครงสร้างพื้นฐานและระบบสาธารณูปโภคด้านพลังงานไฟฟ้า

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม การพัฒนาพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษบริเวณชายแดน หรือเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษในรูปแบบคลัสเตอร์ จะต้องมีการพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภคให้มีความทั่วถึง และเพียงพอ เพื่ออำนวยความสะดวกและเพื่อดึงดูดการลงทุนจากนักลงทุนรายเดิมและรายใหม่ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ในส่วนของโครงสร้างพื้นฐานและระบบสาธารณูปโภคด้านพลังงานไฟฟ้า กระทรวงพลังงานร่วมกับ การไฟฟ้าทั้ง ๓ แห่ง มีแผนดำเนินโครงการพัฒนาระบบไฟฟ้าเพื่อรองรับการจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษอยู่แล้ว ซึ่งเป็นการพัฒนาระบบไฟฟ้าเพื่อให้สามารถรองรับความต้องการใช้ไฟฟ้าที่เพิ่มสูงขึ้นจากการเติบโตของระบบเศรษฐกิจพิเศษได้อย่างเพียงพอและมีความมั่นคงเชื่อถือได้ ทั้งนี้ในบางพื้นที่สามารถพัฒนาเป็น “Smart City” ได้โดยใช้เทคโนโลยี Smart Grid และเทคโนโลยีพลังงานทดแทนแบบผสมผสาน เช่น พื้นที่จังหวัดสระแก้ว อาจนำก๊าซชีวภาพจากอุตสาหกรรมแปรรูปมันสำปะหลังมาใช้เป็นเชื้อเพลิงให้ความร้อนในภาคอุตสาหกรรม หรือใช้เป็นเชื้อเพลิงในการผลิตไฟฟ้า ถ้าหากจะดำเนินการในรูปแบบดังกล่าว อาจจะต้องมีการก่อสร้างโรงไฟฟ้าพลังงานทดแทน ควบคู่กับการพัฒนาเทคโนโลยี Smart Grid ในพื้นที่ด้วย ประโยชน์ที่ได้จากการพัฒนาในรูปแบบดังกล่าวจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพให้ระบบไฟฟ้า ลดมูลค่าการสูญเสียทางเศรษฐกิจจากการเกิดไฟฟ้าดับ ส่งเสริมธุรกิจพลังงานทดแทนและการอนุรักษ์พลังงาน และเปิดโอกาสสู่การดำเนินธุรกิจใหม่ เป็นต้น

๒. คลัสเตอร์อุตสาหกรรมปิโตรเคมีและเคมีภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในเรื่องพื้นที่ตั้งของคลัสเตอร์ ซึ่งได้มีการรวมผลิตภัณฑ์พลาสติกและเคมีภัณฑ์ชีวภาพซึ่งต้องใช้วัตถุดิบตั้งต้นจากภาคการเกษตรเช่น อ้อยและมันสำปะหลัง ไว้ด้วย ในระยะเริ่มแรกนั้นทางกระทรวงพลังงาน เห็นด้วยว่าควรตั้งคลัสเตอร์ที่ชลบุรีและระยองตามที่ได้เสนอมา เนื่องจากวัตถุดิบที่

/ต้องใช้นั้น...

ต้องใช้นั้นอาจจะยังมีปริมาณไม่มากและสถานที่มีความพร้อมในการผลิตที่ดีเยี่ยม แต่ในระยะต่อไปของ คลัสเตอร์อุตสาหกรรมปิโตรเคมีและเคมีภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ที่ต้องการขยายกำลังการผลิตให้สูงขึ้น และต้องการวัตถุดิบจากภาคการเกษตรที่สูงตามไปด้วยนั้น ทางกระทรวงพลังงาน เห็นว่าคลัสเตอร์นี้ อาจถูก พิจารณาย้ายให้ไปอยู่กับคลัสเตอร์เกษตรแปรรูป โดยเฉพาะในส่วนของการพลังงานเชื้อเพลิงชีวภาพที่ต้องการ วัตถุดิบทางการเกษตรในจำนวนมาก เพื่อลดข้อจำกัดในการขนส่งวัตถุดิบตั้งต้นและเกิด Synergy ในห่วงโซ่ มูลค่า (Value Chain) รูปแบบนี้จะสอดคล้องกับอุตสาหกรรมปิโตรเคมีที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ของอุตสาหกรรม ปิโตรเลียมซึ่งเป็นแหล่งผลิตวัตถุดิบตั้งต้น

๓. คลัสเตอร์เกษตรแปรรูป

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม คลัสเตอร์เกษตรแปรรูป มีองค์ประกอบที่สำคัญในห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain) ๔ ส่วน จากข้อมูลของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI) มีดังนี้

๑. พื้นฐาน : ด้านการวิจัยและพัฒนา รวมทั้งการพัฒนามาตรฐานสู่ระดับสากล
๒. ต้นน้ำ : ผลิตผลทางการเกษตรต่างๆ อาทิ อ้อย มันสำปะหลัง พืช ผัก ผลไม้ ปศุสัตว์ สัตว์น้ำ ยางธรรมชาติ ปาล์มน้ำมัน
๓. กลางน้ำ : กระบวนการแปรรูปผลิตผลทางการเกษตร อาทิ แป้งแปรรูป ผงชูรส น้ำตาล สารให้ความหวาน
๔. คัดคุณภาพ คัดสารออกฤทธิ์หรือสารสกัด ข่าและขมิ้น และ แปรรูป โรงกลั่นน้ำมันปาล์ม โรงงานไบโอดีเซล
๕. ปลายน้ำ : ผลิตภัณฑ์จากการแปรรูปผลิตผลทางการเกษตร อาทิ อาหาร ยาสมุนไพร เครื่องสำอาง พลังงาน เส้นใย ผลิตภัณฑ์ยาง เป็นต้น

เมื่อพิจารณาถึงวงจรห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain) ของคลัสเตอร์เกษตรแปรรูป กระทรวง พลังงานมีความเห็นว่า สามารถนำมาตรการด้านพลังงานต่างๆ ไปปรับปรุงพัฒนาให้เกิดการเพิ่มประสิทธิภาพ การใช้พลังงานและการใช้พลังงานทดแทน เพื่อลดต้นทุนและค่าใช้จ่ายในกระบวนการผลิต รวมถึงสามารถเพิ่ม ช่องทางในการประกอบการธุรกิจภาคพลังงานให้กับผู้ประกอบการอีกด้วย ซึ่งจะเสริมสร้างศักยภาพด้านการ ลงทุน กระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาคและท้องถิ่น ทำให้ทั้งห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain) มีความเข้มแข็งขึ้น

การกำหนดมาตรการสนับสนุนการพัฒนาคลัสเตอร์เกษตรแปรรูปในด้านพลังงานนั้น ต้อง คำนึงถึงศักยภาพของวัตถุดิบซึ่งเป็นของเหลือทิ้งจากการเกษตรหรืออุตสาหกรรมแปรรูปสินค้าเกษตร ปริมาณและลักษณะการใช้พลังงานในกระบวนการผลิตตลอดทั้งห่วงโซ่มูลค่า ดังนี้

๑. พื้นฐาน : วิจัยและพัฒนาการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์จากพลังงานสะอาด เช่น การอบแห้ง ผลิตผลทางการเกษตรด้วยระบบอบแห้งพลังงานแสงอาทิตย์ เป็นต้น ส่งเสริมนักวิจัยสร้างงานวิจัยด้านพลังงาน ที่เกี่ยวข้องให้ตอบสนองต่อความต้องการของผู้ประกอบการและชุมชน ถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับชุมชนเพื่อให้เกิดการดำเนินงานพัฒนาคลัสเตอร์อย่างยั่งยืน การส่งเสริมมาตรการด้านการเงินเพื่อสนับสนุนการดำเนินงาน ด้านพลังงานในคลัสเตอร์

๒. ต้นน้ำ : การนำวัสดุเหลือทิ้งจากการเกษตรมาเป็นวัตถุดิบในการผลิตพลังงาน เช่น โรงไฟฟ้าพลังงานชีวมวล เป็นต้น โดยให้กลุ่มชุมชน/สหกรณ์/วิสาหกิจชุมชนเป็นผู้บริหารจัดการวัตถุดิบและมี ส่วนร่วมในการดำเนินงานโรงไฟฟ้า เพื่อกระจายรายได้กลับสู่ชุมชน นอกจากนั้นยังเป็นการเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจและการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการพัฒนาพลังงานในชุมชนอีกด้วย

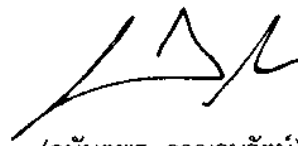
๓. กลางน้ำ : การเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงานในกระบวนการผลิต เช่น การปรับปรุงหรือปรับเปลี่ยนอุปกรณ์เครื่องจักรประสิทธิภาพสูง การนำความร้อนเหลือทิ้งกลับมาใช้ การนำน้ำเสียหรือของเสียมาผลิตก๊าซชีวภาพ (Biogas) เพื่อนำมาใช้เป็นพลังงานความร้อนทดแทนเชื้อเพลิงฟอสซิลหรือผลิตไฟฟ้า การนำวัสดุเหลือทิ้งจากกระบวนการผลิตกลับมาใช้เป็นเชื้อเพลิง การจัดการของเสียเป็นศูนย์ (Zero waste)

๔. ปลายน้ำ : การพัฒนามาตรฐานสินค้าสู่ระดับสากลด้วยการลดการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากภาคพลังงาน เพื่อป้องกันการกีดกันทางการค้า การบริหารจัดการในภาคขนส่ง (Logistic Transport Management) เพื่อการประหยัดพลังงานและลดต้นทุนในการขนส่งสินค้า

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำความเห็นเสนอคณะรัฐมนตรี ต่อไปด้วย

ขอแสดงความนับถือ

พลเอก

(อนันตพร กาญจนรัตน์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงาน

สำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน

กองนโยบายและแผนพลังงาน

โทร ๐ ๒๖๑๒ ๑๕๕๕ ต่อ ๔๐๑ (๔๐๑๖๖๖)

โทรสาร ๐ ๒๖๑๒ ๑๓๖๔